

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Plats och tid	Sammanträdesrum A, kl. 08:30-10:30, ajournering 09:30-09:50		
Beslutande	Ledamöter Håkan Englund (S), Ordförande §§ 47-62, 64 Mikael Jonsson (M), 1:e vice ordförande §§ 47-61, 63-64 Hans Jonsson (C) §§ 47-62, 64 Kent Olsson (L)		
	Tjänstgörande ersättare Bertil Eriksson (KD) tjänstgör för Jennie Forsblom (KD) §§ 47-61, 63-64		
Övriga närvarande	Ersättare - Tjänstemän Kommunsekreterare Kristoffer Baas Ekonomichef Magnus Haraldsson §§ 52-64 Kommunikatör Jonas Löf §§ 47-51		
Justerare	Hans Jonsson		
Justeringens plats och tid	Kommunhuset, 2019-05-20		
Underskrifter	Sekreterare	Kristoffer Baas	Paragrafer §§ 47-64
	Ordförande	Håkan Englund	
	Justerare	Hans Jonsson	

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ	Kommunstyrelsens arbetsutskott		
Sammanträdesdatum	2019-05-14		
Datum då anslaget sätts upp	2019-05-21	Datum då anslaget tas ned	2019-06-11
Förvaringsplats för protokollet	Kommunsekreterarens kontor		
Underskrift	Kristoffer Baas		

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Ärendelista

§ 47	Dnr 2019/00003	Godkännande av dagordning	4
§ 48	Dnr 2018/00182	Besvarande av medborgarförslag om namnbyte på vår kommun.....	5
§ 49	Dnr 2016/00673	Val av politisk representant i föreningen Sveriges ekokommuner 2019-2022	8
§ 50	Dnr 2019/00196	Revidering av reglemente för Bollnäs Ovanåker Överförmyndarnämnd	9
§ 51	Dnr 2019/00059	Införande av E-förslag.....	10
§ 52	Dnr 2019/00320	Antagande av ny delegationsordning för kommunstyrelsen	15
§ 53	Dnr 2019/00322	Representanter folkhälsorådet	17
§ 54	Dnr 2019/00346	Ansöknings- och tillsynsavgifter för tobak och liknande produkter samt vissa receptfria	18
		läkemedel	18
§ 55	Dnr 2019/00281	Besvarande av remiss: Kostnadsutjämning Lite mer lika (SOU 2018:74).....	29
§ 56	Dnr 2019/00395	Tertialuppföljning 2019 - Kommunstyrelsen	33
§ 57	Dnr 2019/00400	Borgensförbindelse, regressavtal och avtal om medlemmarnas ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat	35
§ 58	Dnr 2019/00404	Granskning av bokslut och årsredovisning för 2018.....	38
§ 59	Dnr 2018/00420	Revidering av lokala ordningsföreskrifter	42
§ 60	Dnr 2019/00500	Avfallsplan 2020	43
§ 61	Dnr 2019/00561	Återrapportering av översyn rörande reglementet för uppvaktning av anställda och förtroendevalda.....	46
§ 62	Dnr 2019/00361	Årsredovisning Inköp Gävleborg 2018	47
§ 63	Dnr 2019/00396		

Kommunstyrelsens arbetsutskott

	Årsredovisning Kommunalförbundet Hälsingland 2018	48
§ 64	Dnr 2019/00568	
	Tertialuppföljning 2019 Ovanåkers kommun.....	49

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 47

Dnr 2019/00003

Godkännande av dagordning

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott godkänner dagordningen

§ 48

Dnr 2018/00182

Besvarande av medborgarförslag om namnbyte på vår kommun

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget med motiveringen att folkomröstning redan hållits i frågan (1980).

Sammanfattning av ärendet

Det har inkommit ett medborgarförslag där förslaget är att Ovanåkers kommun ska byta namn. Som motivering anges att det finns flera företag i kommunens huvudorter som skulle kunna dra nytta av detta.

Ärendet

1980, i samband med folkomröstning om kärnkraft höll Ovanåker folkomröstning om kommunnamnsbyte. Förslagen som gick att rösta på då var: Ovanåker, Alfta - Edsbyn och Voxnadalen. Ovanåker fick 5 196 röster, Alfta – Edsbyn fick 608 röster och Voxnadalen fick 451 röster. Med tanke på den förkrossande majoritet som röstade på förslag Ovanåker är det inte är aktuellt med en ny folkomröstning.

Om en absolut majoritet i kommunfullmäktige är för ett kommunnamnsbyte bör det istället hanteras via kommunfullmäktige.

Skulle kommunfullmäktige ändå anse att en folkomröstning i kommunnamnsfrågan är aktuell förordas att den ska ske i samband med Europaparlamentsvalet maj 2019.

Processen för att byta kommunnamn är följande:

- Förslaget skickas från kommunfullmäktige till regeringen.
- Regeringen skickar förslaget till kammarkollegiet för handläggning.
- Kammarkollegiet skickar förslaget på remiss, efter sammanställning skickas förslaget åter till regeringen för beslut.
- Regeringen fattar beslut.

Kommunnamnsfrågan har varit på tapeten i omgångar under lång tid. Det är inte en ovanlig förekomst i kommuner med annat kommunnamn än huvudorten/huvudorterna. Förslagsställaren lyfter möjligheten till

Kommunstyrelsens arbetsutskott

dubbelnamnet Alfta-Edsbyn, med hänvisning till att det finns fler kommuner som har dubbelnamn.

En kommun som har bytt kommunnamn från enkelnamn till dubbelnamn är Malung som föreslog att få namnet Malung Sälen. Mot remissinstansernas vilja och mot god ortsnamnsed beslutade riksdagen att Malung fick byta namn, dock inte till Malung Sälen utan till Malung-Sälen. Skillnaden mellan Malung-Sälens namnbyte och förslaget Alfta-Edsbyn är att Malung (ursprungsnamnet) inte försvann. I en process där Ovanåkers kommun planerar att byta namn till Alfta-Edsbyns kommun kommer inte Ovanåker finnas kvar, därmed kommer sannolikt också förslaget att falla.

Vidare påtalar Språk- och folkminnesinstitutet att bindestreck inte speglar det genuina namnskicket samt att det rent språkligt är överflödigt.

Essunga kommun ansökte 1998 om att byta namn till Nossebro kommun, i den utredning som föranledde beslutet (att inte få byta kommunnamn) påtalar kammarkollegiet att kommunen begär att byta från ett existerande ortsnamn till ett annat existerande ortsnamn, från den kulturhistoriska aspekten försvinner Essunga som kommunnamn men kvarstår som stiftsnamn varför namnbytet skulle anses möjlig. Denna motivering öppnar upp möjligheten för Ovanåker att byta namn, då Ovanåker som stift kommer finnas kvar, då kan kommunen föreslå ett namnbyte till Alfta kommun alternativt Edsbyns kommun, där Alfta kommun i så fall bör förordas då det är den äldsta av dessa orter.

Konsekvensbeskrivning hållbarhet

För att öka attraktiviteten i kommunen kan ett namnbyte vara positivt. Det är få som vet var Ovanåkers kommun ligger. Däremot är både Alfta och Edsbyn desto mer kända. Det kan vara en fördel när det gäller att marknadsföra kommunen, företagen och föreningarna.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag, 2018-03-24

Delegationsbeslut, 2018-04-16

Material kommunnamnsbyte Malung-Sälen

Material kommunnamnsbyte Essunga

Material kommunnamnsbyte Upplands Väsby

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Skickas till

För handläggning: Kommunstyrelse och kommunfullmäktige

För kännedom: Förslagsställaren

§ 49

Dnr 2016/00673

Val av politisk representant i föreningen Sveriges ekokommuner 2019-2022

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen utser Jennie Forsblom (KD) till Ovanåkers politiska representant i föreningen Sveriges ekokommuner för perioden 2019-2022.

Ärendet

Kommunfullmäktige 2018-05-07, biföll en motion om medlemskap i föreningen Sveriges ekokommuner. För att kunna ansöka om medlemskap krävs att kommunen har en utsedd representant för föreningen. Därför bör kommunstyrelsen utse detta innan arbetet med att bli medlem kan fortskrida.

Beslutsunderlag

Kommunfullmäktige 2018-05-07, § 35

Tjänsteskrivelse Kristoffer Baas, 2019-03-27

Skickas till

För handläggning: Kommunstyrelsen

För kännedom: Energi- och klimatrådgivaren

§ 50

Dnr 2019/00196

Revidering av reglemente för Bollnäs Ovanåker Överförmyndarnämnd

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar föreslagen revidering av reglemente för Bollnäs Ovanåker Överförmyndarnämnd, under förutsättning att förslaget till reglemente revideras avseende kommun som utser vice ordförande.

Förslag till beslut under sammanträdet

Bertil Eriksson (KD) gör ändringsyrkande:

Kommunfullmäktige antar föreslagen revidering av reglemente för Bollnäs Ovanåker Överförmyndarnämnd, under förutsättning att förslaget till reglemente revideras avseende kommun som utser vice ordförande.

Beslutsgång

Kommunstyrelsens arbetsutskotts ordförande frågar om arbetsutskottet antar eller avslår Bertil Erikssons (KD) ändringsyrkande och finner att det antas.

Ärendet

Kommunfullmäktige i Bollnäs har uppdragit till samtliga nämnder att i sina reglementen inarbeta de antagna reglerna för intern- och extern förhyrning av lokaler, samt att förslagen till nya reglementet lämnas åter för antagande av kommunfullmäktige.

Tillägget är infört under § 7 i reglementet och är rödmarkerat i texten

Beslutsunderlag

Bollnäs Ovanåkers Överförmyndarnämnd 2019-04-03, § 23

Föreslaget reglemente Bollnäs Ovanåkers Överförmyndarnämnd

Skickas till

För handläggning: Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

För kännedom: Bollnäs Ovanåkers Överförmyndarnämnd

§ 51

Dnr 2019/00059

Införande av E-förslag

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige inför e-förslag som ersätter befintliga medborgarförslag enligt föreslagna riktlinjer för hantering av e-förslag.
2. e-förslag börjar gälla efter närmaste kommunfullmäktige efter att e-tjänsten finns tillgänglig, då kommunfullmäktiges arbetsordning ska uppdateras utifrån förändringen.
3. Den digitala tjänsten kompletteras med fortsatt möjligheter att lämna e-förslag analogt exempelvis pappersblankett eller liknande.

Sammanfattning av ärendet

Som en del i utveckling av medborgardialog genomfördes under våren 2018 en förstudie. e-förslag är en idé eller ett förslag från medborgare till kommunen. Det läggs upp på kommunens webbsida med möjlighet för andra medborgare att se och stödja förslaget.

e-förslag ersätter befintligt medborgarförslag. Grundprinciperna är de samma förutom att för e-förslag blir de synliga på webben (efter en granskning) och kan därmed stödjas med röstning.

En uppdatering i arbetsordningen krävs. Fortsättningsvis är det också möjligt att lämna förslag via pappersblankett eller liknande. Tjänsteperson kan manuellt lägga in förslag i systemet.

e-förslag kräver ett nytt system som stödjer processen. IT avdelningen har äskat medel för 2019.

Resurser för löpande hantering av e-förslag uppskattas ligga på samma nivå som dagens medborgarförslag. Under implementering kommer e-tjänsten att kräva mer tidsinsats. Ansvar för hantering ligger på samma avdelning i fortsättningen.

e-förslag kräver principer för publicering och hantering, så som vem som får lämna förslag, hur ett förslag ska se ut för att få publiceras, hur många stödjande röster ett förslag ska få inom en viss tidsram för att beredas.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Ärendet

I samband med antagande av Principer för medborgardialog (§163, 2017) beslutade kommunfullmäktige att utreda möjlighet att införa e-förslag som en del i arbetet med utveckling av medborgarinflytande.

e-förslag är en metod för att utveckla den lokala demokratin. e-förslag ger ökad öppenhet och inflytande och skapar möjlighet för medborgarna att söka stöd genom röstning för att föra fram sitt förslag. Det möjliggör på ett bra sätt att få in förslag och öka engagemanget hos invånarna.

e-förslag ersätter medborgarförslag, för bästa verksamhetseffektivisering och tydlighet för medborgarna. Det kommer fortfarande finnas möjlighet att lämna in förslag via pappersblankett.

Orsak till att inte ha båda metoderna för inflytande är att det finns en möjlighet att om ett e-förslag inte bereds (för få stödjande röster) så kan man lämna in medborgarförslag och som då ska beredas.

Kostnads- och resursbehov

e-förslag går inte att hantera i befintliga system, teknik behöver införskaffas. Kostnad av plattform och drift av tekniken hanteras av IT-avdelningen.

Resurser för löpande hantering av e-förslag uppskattas ligga på samma nivå som dagens medborgarförslag. Under implementering kommer e-tjänsten att kräva mer tidsinsats. Ansvarig för hantering är kommunstyrelsen.

Tidplan

Efter inköp av webbverktyg kan ansvarig verksamhet bygga upp och implementera e-tjänsten. Förstudien används för underlag för systemkrav och implementering av e-tjänst.

Digital utveckling

e-förslag är en del i förbättring och vidareutveckling av medborgardialog, idag förväntas medborgare kunna hantera och lämna synpunkter digitalt. Med denna metod blir hela processen i stort sett helt digital, vilket ger effektivitet internt.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Uppskattningsvis behöver e-förslag kompletteras med andra e-tjänster för en god effekt, kommuner har sett att många förslag som kommer in via e-förslag är felanmälningar. Utveckling av digital felanmälan bör därför också prioriteras.

Förslag på övergripande riktlinjer för hantering av e-förslag

- a. Det är avsett för kommunens invånare som kan lägga förslag och eller stödja förslag. (åldergräns idag ingen, kan bli åldergräns av tekniska skäl vid inloggning).
- b. Förslaget måste röra en fråga inom kommunens ansvarsområden. Vissa förslag kan höra till en annan myndighet eller instans och kan med fördel lämnas till rätt instans.
- c. Det får exempelvis inte beröra lagar och regler som riksdagen beslutar om och därför automatiskt ligger utanför kommunens kontroll.
- d. En röst per person och förslag gäller stödandet av förslag.
- e. Ett förslag behöver 25 röster inom 90 dagar för att gå vidare till beredning.
- f. e-förslagen ligger öppet för omröstning maximalt 90 dagar.
- g. Fullmäktige kan vid intresse även lyfta förslag som inte nått den gränsen för vidare beredning.
- h. Den som har väckt ett medborgarförslag har rätt att yttra sig när förslaget behandlas.
- i. e-förslaget kommer inte att publiceras om det tydligt gäller en felanmälan eller allmän synpunkt på en specifik verksamhet, eller är en fråga som direkt kan behandlas av ansvarig förvaltning.
- j. Det får inte bryta mot svensk lag, vara diskriminerande eller på annat sätt olämpligt.
- k. e-förslaget får inte gälla myndighetsutövning mot enskild som till exempel bygglov och ekonomiskt bistånd.
- l. Om e-förslaget är snarlikt ett ärende som man nyligen beslutat eller snarlikt ett inlämnat förslag de senaste 12 månaderna kommer förslaget inte att publiceras.
- m. Det får inte beröra ett ärende som rör en pågående parallell process eller rättsprocess.
- n. Folkinitiativ om folkomröstning kan inte ställas i webbverktyget för e-förslag.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

- o. Det är inte avsett för företrädare för politiska partier i kommunfullmäktige. För det finns andra etablerade kanaler att använda exempelvis motion.
- p. Det får inte innefatta marknadsföring av en produkt eller kommersiell verksamhet
- q. e-förslaget ska inte handla om förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare eller intern verksamhetsfråga i kommunen.
- r. Om e-förslaget inte blir godkänt ska förslagsställaren få information om varför det inte har accepterats.

Måluppfyllelse

Införande av e-förslag bidrar till uppfyllande av inriktningsmål för Folkhälsa och demokrati i styrkort.

Konsekvensbeskrivning barn och unga

Införandet av digitalt verktyg för medborgarförslag ökar möjligheten och intresset för att barn och unga ska delta och få inflytande. Det är också en generation som förväntar sig att kunna påverka genom digitala tjänster.

Konsekvensbeskrivning jämställdhet

Införa digitalt verktyg för medborgarförslag ökar möjligheten för kvinnor och män att delta på sina villkor och i sin vardag, när de själva har möjlighet.

Konsekvensbeskrivning hållbarhet

Genom digital utveckling av medborgardialog breddas förutsättningarna långsiktigt för demokrati och inflytande.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse; Införande av e-förslag 2019-01-21

Förstudie e-förslag 2018-07-04, Ovanåkers kommun

Kommunstyrelsen 2019-01-29, § 35

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Skickas till

För handläggning: Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

För kännedom: Ulrica Leandersson, Björn Arting och Tomas Larsson

§ 52

Dnr 2019/00320

Antagande av ny delegationsordning för kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar den nya delegationsordningen.
Delegationsordningen börjar gälla omedelbart.

Ärendet

Tekniska nämnden har upphört, frågorna som hanterades av tekniska nämnden hanteras av kommunstyrelsen, med denna förändring krävs det att kommunstyrelsen antar en ny dokumenthanteringsplan.

25 maj 2018 började dataskyddsförordningen att gälla, som ett steg i att anpassa kommunens verksamheter till lagstiftningen behöver kommunens delegationsordningar uppdateras i området. Om det inte genomförs kommer nämnden i respektive verksamhet behöva sammanträda och fattat erforderliga beslut inom 72 timmar från att en personuppgiftsincident upptäckts.

Konsekvensbeskrivning barn och unga

Den nya delegationsordningens avsnitt om dataskyddsförordningen och incidenthantering kommer stärka möjligheten för kommunens verksamheter att hantera potentiella incidenter som kan röra barn- och ungas personuppgifter på ett effektivt sätt.

Konsekvensbeskrivning hållbarhet

Innan tekniska nämndens upphörande borde beslut om ny delegationsordning varit antagen. Ska man tolka lagen strikt fattar tjänstemän beslut utifrån en delegationsordning som har upphört att gälla. Dessa frågor som idag kan avgöras omedelbart skulle egentligen behöva tas upp av kommunstyrelsen för beslutsfattande, vilket är en ohållbar process. Kommunens nämnder har inte möjlighet att ha en ajourhållning som gör att den ska kunna sammanträda så att en rapport lämnats till datainspektionen senast 72 timmar efter en incidents upptäckts. Kompetensmässigt är det orealistiskt att förvänta sig av en kommunal nämnd att dess ledamöter ska sitta med specialistkunskap inom lagstiftningen.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Kristoffer Baas, 2019-05-09
Förslag på delegationsordning för kommunstyrelsen

Skickas till

För handläggning: Kommunstyrelsen
För kännedom: Dataskyddsombudet

§ 53

Dnr 2019/00322

Representanter folkhälsorådet

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen utser Jennie Forsblom (KD) till oppositionsföreträdare i Folkhälsorådet.
2. Kommunstyrelsen utser Kent Olsson (L) till ersättare för ordförande.

Förslag till beslut under sammanträdet

Hans Jonsson (C) gör följande tilläggsyrkande:

Kommunstyrelsen utser Jennie Forsblom (KD) till oppositionsföreträdare i Folkhälsorådet.

Mikael Jonsson (M) gör följande tilläggsyrkande:

Kommunstyrelsen utser Kent Olsson (L) till ersättare för ordförande i Folkhälsorådet.

Ärendet

Varje mandatperiod ska nämnderna utse en oppositionsföreträdare till kommunens folkhälsoråd. I reglementet för folkhälsorådet framgår att varje nämnds ordförande är självskriven i rådet, däremot bör eventuell ersättare för ordförande utses och framförallt ska en oppositionsföreträdare utses.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Kristoffer Baas, 2019-04-08

Skickas till

För handläggning: Kommunstyrelsen

För kännedom: Folkhälsosamordnaren

§ 54

Dnr 2019/00346

Ansöknings- och tillsynsavgifter för tobak och liknande produkter samt vissa receptfria läkemedel

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige antar förslag till taxa för: Tillsynsavgifter för tobak och liknande produkter samt vissa receptfria läkemedel.
2. Taxan börjar gälla 2019-07-01.

Sammanfattning av ärendet

Den 1 juli 2019 träder Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter i kraft. Genom den nya lagen införs krav på försäljningstillstånd för att få sälja tobak och att få idka partihandel med tobak. Tillståndsenheten inom KFH är medlemskommunernas tillstånds- och tillsynsmyndighet, och är den organisation ska hantera att det nya uppdraget byggs upp. Tillståndsenheten kommer med nuvarande förutsättningar inte att kunna uppfylla lagkraven med den ökade arbetsbelastningen som nu läggs till de uppgifter som tillståndsenheten idag gör. Tillståndsenheten har behov av att finansiera arbetet genom avgifter för tillståndsprovning och tillsynsavgifter, delvis från avgifterna enligt självkostnadsprincipen, men också via ökad budget. Nya tillstånds- och tillsynsavgifter föreslås därför. Vidare krävs tillägg i reglementet där uppdraget för den nya Lag om tobak och liknande produkter (2018:2088) behöver skrivas in och beslutas.

Ärendet

Lagstiftningen

Riksdagen fattade i december 2018 beslut om en ny lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter. Syftet med lagstiftningen är att begränsa de hälsorisker och olägenheter som är förbundna med bruk av tobak och liknande produkter samt med exponering för rök från tobak och utsläpp från liknande produkter. Lagen innehåller bestämmelser om tobak, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, örtprodukter för rökning och om användningen av njutningsmedel som till användningssättet motsvarar rökning men som inte innehåller tobak. Den nya lagen fångar därmed en vidare krets av produkter som kan rökas och reglerar såväl produktkrav och försäljningsregler som rökfria miljöer. Detta innebär bland annat att all försäljning av tobaksvaror blir tillståndspliktig. Nuvarande rökförbud utvidgas till att omfatta vissa platser utomhus, nämligen lokaler avsedda för

Kommunstyrelsens arbetsutskott

barnomsorg, skolverksamhet, eller annan verksamhet för barn och ungdom, samt på skolgårdar och motsvarande områden vid förskolor och fritidshem. Inhägnade idrottsplatser och lekplatser som allmänheten har tillträde till. I lokaler för hälso- och sjukvård. I lokaler för gemensamt bruk i bostäder och inrättningar med särskild vård eller service. På färdmedel inom kollektivtrafik eller lokaler och utrymmen som är avsedda för de som reser, inom eller utomhus. I andra lokaler som allmänheten har tillträde till. Exempelvis butiker, kommunala andra inrättningar som bibliotek och kommunhus, travbanor med läktare, frisörer m.fl. På restauranger eller andra serveringsställen, inkluderande uteserveringar.

Tillståndsplikt

Enligt den nya lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter krävs från och med den 1 juli 2019 försäljningstillstånd för både detaljhandel och parthandel med tobaksvaror. Ett tillstånd kan gälla för viss tid eller tills vidare. En ansökan om tillstånd ska vara skriftlig. Tillstånd för detaljhandel meddelas av den kommun där försäljningsstället är beläget. Om försäljningsställe saknas meddelas tillstånd av den kommun där det företag som vill bedriva handeln har sitt säte eller, om företaget saknar säte i landet, av den kommun där företaget har ett fast driftsställe. Tillstånd för parthandel meddelas av den kommun där det företag som vill bedriva handeln har sitt säte eller, om företaget saknar säte inom landet, av den kommun där företaget har ett fast driftsställe. Parthandlare får endast sälja tobaksvaror till den som har försäljningstillstånd. Säljaren ska förvissa sig om att köparen har sådant tillstånd. Ett tillstånd får beviljas endast den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med de krav som ställs upp i lagen om tobak och liknande produkter. Vid prövningen av en ansökan om tillstånd för detaljhandel får kommunerna inhämta ett yttrande från Polismyndigheten. En ansökan om tillstånd för parthandel får inte bifallas utan att Polismyndigheten och Tullverkets yttranden har inhämtats. Myndigheterna ska yttra sig om sökandens allmänna lämplighet för verksamheten och ska i sina yttranden redovisa de omständigheter som ligger till grund för deras bedömning i det enskilda fallet. De som beviljats försäljningstillstånd ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och ansvara för att det finns ett för verksamheten lämpligt egenkontrollprogram. Till ansökan om tillstånd ska egenkontrollprogrammet och de övriga uppgifter som behövs för kommunens prövning och tillsyn bifogas. Ändrade uppgifter ska utan dröjsmål anmälas till kommunen. Kommunerna ska tillhandahålla information om vad som gäller enligt lagen om tobak och liknande produkter samt anslutande föreskrifter.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Näringsidkaren ska ge sin personal den information och det stöd som behövs för att personalen ska kunna följa lagstiftningen.

Elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare

Lag (2017:425) om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare upphör att gälla den 1 juli 2019 och bestämmelserna om dessa produkter förs istället in i Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter. Kravet för att få bedriva detaljhandel med elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare är även framöver att försäljningen ska ha anmälts till den kommun där försäljningen ska ske. Det ska även finnas ett för verksamheten lämpligt egenkontrollprogram. Vidare tillkommer krav på produkthanmälan till Folkhälsomyndigheten som innebär att elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare inte får tillhandahållas konsumenter på den svenska marknaden om anmälan inte gjorts i enlighet med de krav som ställs upp. Den som tillverkar och importerar produkterna ska även rapportera sina försäljningsvolymerna till Folkhälsomyndigheten. Om rapporteringsskyldigheten inte uppfylls får produkterna inte säljas till konsument. Styckförpackningar till elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare ska innehålla ett informationsblad och förses med en innehållsdeklaration.

Försäljningsregler

Även enligt den nya lagen, gäller att den som lämnar ut tobaksvaror, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare ska förvissa sig om att mottagaren har fyllt 18 år. Produkterna får inte lämnas ut vid misstanke om så kallad langning. Vidare finns fortsatt krav på skyltning med information om åldersgränsen. Även vid försäljning genom automat, via postorder, distansförsäljning och liknande är det försäljarens ansvar att upprätthålla ett system för ålderskontroll. Reglerna om marknadsföring är oförändrade och innebär att marknadsföring av tobaksvaror till konsument som huvudregel är förbjuden. Det som tillåts är marknadsföring som endast består i att tillhandahålla tobaksvaror för försäljning eller kommersiella meddelanden inne på försäljningsställen som inte är påträngande, uppsökande eller uppmanar till bruk av tobak. Kommersiella meddelanden ska i den omfattning det är möjligt, placeras så att de inte är synliga från utsidan av försäljningsstället. Den nya lagen ställer liksom tidigare lagstiftning krav på att hälsovarningar ska finnas på tobaksvaror som tillhandahålls konsumenter och på elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare. Kravet kommer numera att omfatta även örtprodukter för rökning. Vidare tillkommer krav på att styckförpackningar till tobaksvaror ska förses med en unik identitetsmärkning och en säkerhetsmärkning. Ansvaret för märkningen

Kommunstyrelsens arbetsutskott

ligger på tillverkare och importörer och tobaksvaror får inte säljas till konsument eller detaljhandlare om sådan märkning saknas. Nya tobaksvaror får inte säljas till konsumenter på den svenska marknaden utan att de först anmälts till Folkhälsomyndigheten.

Tillsynsansvaret i Lag om tobak och liknande produkter (2028:2088)

Kommunernas tillsynsansvar enligt lagen om tobak och liknande produkter och anslutande föreskrifter, bortsett från rökfria miljöer, kommer från och med den 1 juli 2019 att omfatta;

- hälsovarningar, produktpresentation och identitets- och säkerhetsmärkning enligt 3 kap. 1,3,4 och 7 §§ på försäljningsställen,
- tillhandahållande av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare enligt 2 kap. 7-9 §§ och 3 kap. 2,5 och 6 §§ på försäljningsställen,
- marknadsföring enligt 4 kap. 1,2 och 5-7 §§ när det gäller marknadsföringsåtgärder på eller i anslutning till försäljningsställen.

Kommunernas och Polismyndighetens har gemensamt tillsynsansvar enligt lagen om tobak och liknande produkter.

Anslutande föreskrifter kommer från och med den 1 juli 2019 att omfatta;

- tillhandahållande av nya tobaksvaror enligt 3 kap. 3§ på försäljningsställen,
- försäljning av tobaksvaror, i andra fall än när det gäller gränsöverskridande distanshandel, enligt 5 kap. 1, 6-10, 12 och 14 §§,
- anmälan om försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt egenkontroll, i andra fall än när det gäller gränsöverskridande distansförsäljning, enligt 5 kap. 15 och 17 §§, och åldersgräns enligt 5 kap. 18 och 19 §§.

I sin tillsyn får kommunerna meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att lagstiftningen ska följas. I beslut om föreläggande eller förbud får tillsynsmyndigheten sätta ut vite. En tillståndsmyndighet kan vidare meddela varning eller återkalla ett försäljningstillstånd.

Övergångsbestämmelser

Den nu gällande gamla tobakslagen (1993:581) upphör att gälla när den nya lagen träder ikraft den 1 juli 2019. Av övergångs-bestämmelserna framgår dock att en detaljhandlare som före lagens ikraftträdande har anmält

Kommunstyrelsens arbetsutskott

försäljning av tobaksvaror enligt 12 c § tobakslagen får fortsätta bedriva sådan försäljning, om detaljhandlaren senast den 1 november 2019 ansöker om tillstånd till försäljning enligt den nya lagen. Försäljning får efter en sådan ansökan fortsätta i avvaktan på tillståndsmyndighetens beslut. För försäljning som sker innan tillståndsmyndigheten har meddelat beslut i tillståndsfrågan ska bestämmelserna i tobakslagen gälla. Gällande partihandel med tobaksvaror får sådan bedrivas utan tillstånd fram till den 1 november 2019. Har en ansökan om tillstånd till partihandel kommit in till tillståndsmyndigheten före detta datum får verksamheten fortsätta till dess att beslut i tillståndsfrågan meddelats. En konsekvens av övergångsreglerna är att det kommer finnas ett antal detaljhandlare som under tiden deras ansökan om försäljningstillstånd utreds, och i vissa fall även under tiden ett eventuellt avslag prövas i domstol, kommer att kunna sälja tobak enligt reglerna i gamla tobakslagen.

Avgifter, ansökan

Kommunerna kommer att kunna ta ut en avgift i samband med tillståndsprövningen på samma sätt som enligt reglerna i alkohollagen (14 kap. nya tobakslagen). Ett förslag är att ansökningsavgiften beräknas till 9 600 kronor vilket är ca 80 % av avgiften för ansökan om stadigvarande serveringstillstånd. Ansökningsavgiften har beräknats i gemensamt forum för alkohol och tobakshandläggare i länet, där man använt ansökningar för ansökan om stadigvarande serveringstillstånd för alkohol som grund. Ett genomsnitt för en ansökan har beräknats utifrån en genomsnittlig tid för en ansökan om serveringstillstånd, vilken tar ca. 12 timmar. En ansökan om tobakstillstånd har beräknats ta ca. 9,5 timmar från ansökan lämnats in till beslut meddelats vilket är ca. 80 % av ansökningskostnaden för serveringstillstånd. Timkostnaden inom KFH är i dagsläget 1322 kr. Det kommer även vara möjligt att ansöka om tillfälligt tillstånd för tobaksförsäljning (detaljhandels- eller partihandelstillstånd) Där föreslås avgiften beräknas enligt samma grunder till 7 500 kronor inklusive tillsyn, för en tillfällig ansökan om försäljning. Att ansökningsavgiften är lägre motiveras av en i någon omfattning, mindre omfattande ekonomisk granskning.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Tidsåtgång för ansökan om tobaksförsäljning

Genomsnittlig process för ansökan om stadigvarande försäljningstillstånd	Tidsåtgång i timmar
Registrering, lägga upp objekt i verksamhetssystem	1
Genomgång och granskning av ansökan	1,5
Begäran om kompletteringar	0,5
Utredning av personer med betydande inflytande/lämplighetsprövning	1
Remissförfarande, kommunikering	1,5
Utredningsbesök	1
Sammanställning av utredning	2,5
Efterarbete inklusive beslutsexpediering	0,5
Total	9,5

Med hänvisning till det ovanstående föreslås följande avgifter för tillståndsärenden enligt den nya lagen om tobak och liknande produkter.

Förslag till ansökningsavgifter för tobak och liknande produkter

Ärende	Förslag
Ansökan om stadigvarande försäljningstillstånd	9 600 kr
Ansökan om tillfälligt försäljningstillstånd inklusive tillsyn vid mässor, festivaler och liknande	7 500 kr
Anmälan om ändrade ägarförhållanden	7 000 kr
Ansökan eller anmälan om enklare förändringar	1 000 kr

Tillståndsprövningen för försäljning av tobak medför att en ansökan för försäljning skall skickas in till tillståndsenheten. Detta påverkar

Kommunstyrelsens arbetsutskott

tillståndsenhetens avgiftsintäkt som mest initialt när alla provningar skall göras. Samtliga tobaksförsäljare, både detaljhandeln och partihandeln, är skyldiga att ansöka om detaljhandels- eller partihandelstillstånd. Det finns veterligt idag, en partihandel med tobaksvaror i Söderhamns kommun. Ärendet med lämplighetsprovning skall utredas, och beslut skall fattas om sökanden ska beviljas tillstånd eller inte.

Tillsyn

En kommun får ta ut avgifter för sin tillsyn av den som bedriver tillståndspliktig försäljning enligt 5 kap. 1 § Tillsynsavgifter kan inte tas ut för tillsyn av rökfria områden. Från och med debiteringsåret 2020 föreslås att en högre tillsynsavgift för tobakstillsyn tas ut jämfört med tidigare tobakslag. Den tillsyn som ska bedrivas av tillståndsenheten omfattar förebyggande tillsyn, inre tillsyn och yttre tillsyn. Förebyggande tillsyn innefattar bland annat olika informationsinsatser, samverkan med branschen och kommande kontrollköp. Inre tillsyn innebär kontroll av att lämplighetskravet är uppfyllt genom granskning av årsredovisningar och kreditupplysning samt genom kontroller hos Polismyndigheten och Skatteverket och genomförs en till två gånger per år. Vid uppkomna misstankar om oegentligheter, begärs ett särskilt beslut om eventuella skattetillägg in från Skatteverket. Yttre tillsyn är besök i verksamheterna med fokus på främst ålderskontroll, produktkontroll, märkning, egenkontroll och marknadsföring. Det förutsätts att tillsynerna för vissa försäljningsställen kommer att ta mer tid i anspråk då alla till verksamheten tillhörande lokaler och utrymmen ska kontrolleras. Tillsynsuppdraget är utökat i betydande omfattning i och med den nya lagstiftningen och avgifts-uttaget behöver ökas jämfört med tidigare lag för att finansiera tillsynen. Tillsynsavgifter för tillkommande rökfria områden kommer inte att kunna tas ut för tillsyn av lekplatser, inhägnade idrottsanläggningar, lokaler för hälso- och sjukvård, vid förskolor och fritidshem med flera liknande ställen, av vilka det beräknas tillkomma ca. 200 st. som kommer att kräva särskild tillsyn. (av det beräknade totala antalet nya rökfria områden om ca. 800-1000)

Kommunstyrelsens arbetsutskott**Avgifter tillsyn*****Förslag till tillsynsavgift tobak och liknande produkter***

Årlig tillsynsavgift för stadigvarande försäljningstillstånd för tobak och liknande produkter	Förslag
Fast avgift	3 600 kr

Förslag till tillsynsavgift för receptfria läkemedel

Årlig tillsynsavgift för försäljning av receptfria läkemedel	Förslag
Fast avgift	1600 kr

Organisation och finansiering

Tillståndsenheten ansvarar sedan tidigare för uppgifter avseende handel med tobak, folköl, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt receptfria läkemedel samt ansvaret för tillsynen över rökfria miljöer. Tillståndsenheten ansvarar även för besvarande av remisser till Lotteriinspektionen gällande kasinospel och värdeautomater (spel om pengar) Värdespelsautomaterna regleras från och med den 1 januari 2019 av spel- lagen (2018:1138) istället för som tidigare av Lotterilagen (1994:1000). Någon anledning att utifrån den nya lagstiftningen ändra på ansvarsfördelningen kan inte ses. KFSH´s tillståndsenhet har i dagsläget en organisation med två heltidstjänster för att hantera ansökningar för serveringstillstånd, tillsyner över serveringstillstånd, anmälningar om försäljning av tobak, folköl och elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt för att bedriva tillsyn över denna försäljning och kontroll av försäljning av receptfria läkemedel. Avseende det sistnämnda är det Läkemedelsverket som är tillsynsmyndighet men kommunen ansvarar för att kontrollera att försäljningen sker i enlighet med lagstiftningen. Med anledning av de nya reglerna om tillståndspflicht för detalj- och partihandel behöver tillståndsenheten forma en organisation som möter dels handelns intresse av att få sina ansökningar om tillstånd prövade på ett effektivt och rättssäkert sätt, dels samhällets intresse av att tillståndsprövningen och tillsynen sker i enlighet med lagstiftningen och det bakomliggande målet om att avnormalisera rökning, och att personer som inte vill utsättas för ofrivillig rök inte ska behöva göra det. Detta innebär i praktiken att tillståndsenheten behöver ha resurser för att kunna ta emot och utreda ansökningar om försäljningstillstånd, och för att kunna utföra det ökade tillsynsansvaret. Vad

Kommunstyrelsens arbetsutskott

gäller tillståndsansökningar kan det förutses en anhopning av inkommande ansökningsärenden under tiden från den 1 juli till den 1 november då övergångsregler för ansökan gäller för de ställen som före 1 juli är anmälda som försäljare av tobak och elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare. Det kan antas att en del av dagens tobakshandlare kommer upphöra med försäljningen då de inte är beredda att ta kostnaden för ett försäljningstillstånd. Det är även troligt att en del avstår från att söka tillstånd på grund av att de är medvetna om att de inte kommer att vara kvalificerade för tillstånd beaktat lämplighetsprövningen som ska göras. Uppskattningsvis är det troligt att omkring hälften av de 96 handlare som idag har anmält tobaksförsäljning kommer att söka försäljningstillstånd. Det finns i dagsläget 110 stadigvarande serveringstillstånd i kommunerna Ovanåker, Bollnäs och Söderhamn. Tillkommer gör ca. 25 ansökningar om tillfälliga serveringstillstånd årligen. I samma kommuner finns 136 försäljningsställen med tobak, e-cigaretter, folköl och receptfria läkemedel. Tillkommer gör 46 skolgårdar. Försäljningsställen för tobak separerat, är 96 st. Tillståndsprövningen för försäljning av tobak medför att en ansökan för försäljning skall skickas in till kommunen. Detta påverkar kommunens avgiftsintäkt som mest initialt när alla prövningar skall göras. Samtliga tobaksförsäljare, både detaljhandeln och partihandeln, är skyldiga att ansöka om detaljhandels- eller partihandelstillstånd. Det finns veterligt idag, en partihandel med tobaksvaror i Söderhamns kommun. Om hälften av alla idag befintliga tobaksförsäljare (96 st) ansöker om tillstånd beräknas cirka 50 ansökningar komma in under sommaren och hösten 2019. Detta medför en kraftigt ökad arbetsbelastning under sommaren och hösten, och därefter en ökad arbetsbelastning. Förutom handläggningen av de ansökningar som kommer att behöva göras, med påföljande yttre och inre tillsyn av de som godkänns för försäljning, tillkommer ett stort antal nya rökfria områden som ska administreras. Inventering av nya tillkommande rökfria områdena är inledd. En uppskattning gör att det beräknas totalt bli 800-1000 st. rökfria områden som behöver registreras i olika kategorier och därefter ska dessa ha tillsyn i olika omfattning. Vid flera av objekten kommer det likt tidigare vara nödvändigt med fler än ett besök per år. För information och eventuell utbildning i nya LTLP, samt tillsyn av både tidigare rökfria områden och nya tillkommande rökfria områden får tillståndsenheten inte debitera tillsynsavgifter, varför dessa behöver finansieras på annat sätt.

Tillsynsplan

I alkohollagen (2010:1622) 9 kap. 2§ tredje stycket, och i (LTLP) Lag om tobak och liknande produkter (2018:2088) 7 kap. föreskrivs om skyldighet för kommunerna att upprätta en tillsynsplan som ska tillsändas länsstyrelsen. Syftet med en tillsynsplan är att göra tillsynen mer effektiv samt att få

Kommunstyrelsens arbetsutskott

tillsynen att fungera som ett medel i arbetet med att uppfylla de mål som gäller inom tillsynsområdet. Tillsynsplanen skall beskriva tillsyner inom områdena förebyggande tillsyn, yttre tillsyn och inre tillsyn. Varje inom ansvarsområdet tillsynsslag för de olika områdena skall vara beskrivet i prioriteringsordning hur och i vilken omfattning tillsyner skall ske. För tillståndsenheten innebär detta sedan innan nya tobakslagen träder ikraft; förebyggande, yttre och inre tillsyn för serveringstillstånd, yttre tillsyn över tobak, folköl och receptfria läkemedel samt tillsyn över rökfria miljöer, vilket hittills omfattats av 46 skolgårdar. Med nu tillkommande ny tobakslag ökar tillsynerna avsevärt. En mer omfattande tillsyn för de som ansökt om försäljningstillstånd och ett stort antal nya rökfria områden. I kommande tillsynsplan för 2019-2020 kommer tillsyn att kunna ske utifrån de förutsättningar som finns idag. Detta innebär att tillståndsenheten inte kommer att kunna uppfylla lagkraven till fullo. Målsättningen för yttre tillsyner av nya rökfria områden och försäljningsställen är att kunna göra dessa stickprovsmässigt.

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet över kommunerna, vilket medför risk för påpekanden eller anmärkningar vid uteblivna tillsyner. Bemanningen om 2 personer på heltid kommer att bli otillräcklig med det nya tillkommande ansvaret och de nya uppgifter som behöver göras, varför en ytterligare tjänst behöver övervägas. I jämförelse med andra kommuner kan nämnas att Gävle, som har ansvar för alkoholservering, läkemedel, tobak och folköl inom handeln, men inga skolgårdar, har 4,5 tjänst som handläggare och 0,5 tjänst som enhetschef för ca. 150 serveringstillstånd och ca. 100 tillstånd inom handeln. Detta innan ny lag om tobak och likande produkter trätt ikraft. I Östersund har man som inom KFH, alla tillsynsslag, och har 3 handläggare för ca. 90 serveringstillstånd och ca. 60 tillstånd inom detaljhandeln, plus ett antal skolor. Behovet av tillsynsinspektörer kommer att öka då tillsynen av försäljningen av tobak blir mer omfattande, varför kostnaden för tillsynerna kommer att öka. För de ca. 50 beräknade ansökningarna för försäljning samt tillkommande rökfria områden (ca. 800 -1000 st.) varav ca. 100 – 150 behöver särskild tillsyn, kommer kostnaden för tillsyn att öka med minst 15 extra tillsynstillfällen om 5 timmar per gång. Kostnaden för detta torde då bli ca. 90 000 kr. för två inspektörer. Om förslaget till ansöknings och tillsynsavgifter beslutas, och om det kommer att bli ca. hälften av de som idag anmält försäljning, kommer detta initialt att ge ca. 480 000 kr i intäkter för ansökningsavgifter samt ca. 180 000 kr kommande år för tillsynsavgifter. Påföljande år kan intäkter från ansökningar om försäljningstillstånd inte beräknas till några större summor. Dessa försäljningsställen byter inte ägare lika ofta som restauranger och det öppnar heller inte så många nya ställen som etableras, varför man mer eller mindre kan räkna med avgiftsintäkter på ca 200 000 kr.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Tillståndsenhetens verksamhet skall vara finansierad till 60 % av avgifter och till 40 % av ägartillskott från kommunerna.

Tillståndsenheten föreslår att ytterligare resurser tillförs tillståndsenheten, för att kommunernas ansvar att kunna upprätthålla att ansökningar och tillsynsyner inom ansvarsområdet ska kunna utföras enligt lagkraven.

Beslutsunderlag

KFH § 11

Förslag rörande tillståndsenhetens uppdrag

Tillsynsavgifter för tobak och liknande produkter samt vissa receptfria läkemedel.

Tjänsteskrivelse Kristoffer Baas, 2019-05-09

Skickas till

För handläggning: Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

För kännedom: KfH

§ 55

Dnr 2019/00281

Besvarande av remiss: Kostnadsutjämning Lite mer lika (SOU 2018:74)

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Ovanåkers kommun gör följande yttrande över remiss Kostnadsutjämning Lite mer lika (SOU 2018:74):

- Förslaget om en ny verksamhetsorienterad modellstruktur med nio delmodeller är i stort sett positivt (p 5.3).
- Lönekostnader, som föreslås kvarstå som faktor men inkluderas i de olika delmodellerna, anser vi dock helt bör tas bort som ett utjämningsinstrument.
- En ny metod för skillnader i förskola och fritidshem som inkluderar nya faktorer gällande socioekonomi, gleshet och minskning av antal barn välkomnas (p 7.2).
- Förskoleklass och grundskola (p 7.3) tillstyrks.
- Förslaget för gymnasieskolan tillstyrks i huvudsak (p 7.4).
- Den föreslagna nya delmodellen för kommunal vuxenutbildning tillstyrks (p 7.5).
- Den föreslagna nya delmodellen för IFO tillstyrks, med undantag för variabeln ”flerfamiljshus” (p. 7.6).
- Förslagen om äldreomsorg tillstyrks (p.7.7)
- Förslagen till modellerna ”Infrastruktur och skydd” samt ”Kollektivtrafik” tillstyrks.
- Verksamhetsövergripande kostnader (nytt förslag) tillstyrks (p 7.9)
-

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen 2019-04-09, § 92 beslutade att delegera yttrande över remiss Kostnadsutjämning Lite mer lika (SOU 2018:74) till Kommunstyrelsens Arbetsutskott.

Kommunen har tagit del av Ovanåkers yttrande och ser yttrandet som väl anpassat efter den syn som finns rörande kostnadsutjämningen.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Ärendet

Övergripande anser Ovanåker att det är positivt att kostnadsersättningar uppdateras till dagens nivå, och indexeras så långt möjligt. Att nivåer legat stilla sedan 1990-talet är djupt otillfredsställande, särskilt som en av kostnadsutjämnings principer är att ”den ska baseras på aktuella och tillförlitliga data”. Två års eftersläpning kan accepteras, men allt därutöver bör elimineras. Utredaren har tacksamt observerat detta, men i liggande förslag kvarstår ändå parametrar som uppdateras mera sällan.

Kap 6: Socioekonomi, gles bebyggelse och löner

Vi instämmer i resonemanget och motiven för utjämning för socioekonomiska skillnader i stället för härkomst. Det är också nödvändigt att glesbygdsförhållanden beaktas i utjämningen, vilket också föreslås av utredaren.

6.4 Merkostnader för skillnader i lönenivå (s 155 ff)

Utredaren identifierar ett antal brister i lönekostnadsmodellen, men anser ändå att modellen bör finnas kvar och uppdateras. Ovanåker menar att trots att modellen bara är påverkbar till viss del – exempelvis ingår i dagens modell en beräkning av taxeringsvärden för småhus – är det ändå så, att höga lönenivåer kompenseras. Idag är det kompetensbrist och hög efterfrågan på välfärdspersonal i hela landet.

Vi tycker inte att det är rimligt att kommuner som har löneindex under 100 ska betala en avgift, som fördelas till kommuner med ett index därutöver. Det tycks också vara en av de faktorer som är svår att hålla aktuell; nuvarande lönekostnadsandelar bygger på 15 år gammal data.

Förslaget (tabell 6.7) skulle för kommuner innebära, att storstäder och storstadsnära kommuner blir bidragstagare och alla andra kommuner blir betalare. Danderyd är den kommun som skulle få högst positivt utfall.

Ovanåker förordar att lönekostnader för kommuner tas bort helt som ett utjämningsinstrument.

7 Kostnadsutjämning för kommuner

7.2 förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg

Ovanåker tillstyrker alla komponenter i förslaget. Särskilt bra är de tre nya komponenterna och ambitionen om indexering av nivåerna.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

De 40 miljoner kronor som föreslås fördelas för merkostnader i glesbygd är mycket välkomna. Vi noterar att utredaren tycker att ”beloppet är litet” (s 175). Ovanåker har inget att invända mot högre nivåer.

7.3 Förskoleklass och grundskola

Ovanåker tillstyrker även förslagen i denna delmodell. Det är högst angeläget att beloppsnivåerna framledes hålls aktuella.

Beträffande det riktade statsbidraget med socioekonomisk profil, som avses permanentas och ligga utanför utjämningen, anser Ovanåker att bidraget borde ligga i modellen.

Generellt har små kommuner starkt begränsade resurser för att söka riktade statsbidrag. Erfarenhetsmässigt vet vi att många kommuner därför avstår helt från att söka. Ovanåker anser det inte vara rimligt att någon enda kommun tvingas avstå att göra detta på grund av begränsade administrativa resurser.

7.4 Gymnasieskola

Ovanåker tillstyrker förslaget.

Vi är dock tveksamma till förslaget uppdrag till Skolverket om att årligen samla in budgeterade kostnader och antal elever på IV från kommunerna. Det innebär ett merarbete. Vi hoppas att det finns något annat sätt att uppdatera genomsnittskostnaden det gäller, vilket i sig är angeläget. Ett bra alternativ presenteras på sid 204, som bygger på en fastställd kostnad som räknas upp årligen. Vi utgår från att det är den faktiska kostnaden, inte budget, som används.

Vi ser det som positivt med korrigeringen nedåt av gymnasieskolors storlekar i modellen.

7.5 Kommunal vuxenutbildning

Ovanåker tillstyrker den nya delmodellen.

7.6 Individ- och familjeomsorg

Ovanåker föreslår följande beträffande det nya förslaget:

1. Tillägget för beräknade lönekostnadersättningar slopas.
2. Variabeln ”andel boende i flerfamiljshus byggda 1965-1975” ändras till ”andel boende i flerfamiljshus med hyresrätt byggda 1965-1975”.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Vi anser att dyra bostadsrätter, där människor med god ekonomi bor, inte ska ligga till grund för utjämningen av IFO-kostnader. Däremot måste givetvis hyreshusen göra det under rådande boendestruktur. Vi inser att denna detalj inte är särskilt tung i sammanhanget, men när systemet reformeras kan även detta rättas till.

Ovanåker tillstyrker i övrigt förslaget. Det är positivt med förnyelse av variablerna, så att påverkansmöjligheterna minimeras.

7.7. Äldreomsorg

Ovanåker tillstyrker förslaget. En ny komponent för hemtjänst i glesbygd välkomnas särskilt, liksom att ålderstigna komponenter uppdateras. Det är beklämmande att exempelvis milersättningen i dagens system bygger på 2009 års prisnivå (s 229). Hög tid för uppdatering, oavsett vad som i övrigt händer med utredningens förslag.

Beträffande utfallet av förslagen konstaterar utredaren att ”mer än hälften av förändringen (-560 milj kr) förklaras av att lönekostnadsutjämningen...inkluderats...”. Ovanåker förordar som sagt att lönekostnadsfaktorn tas bort.

7.8 Infrastruktur och skydd

Ovanåker tillstyrker den nya delmodellen.

7.9 Verksamhetsövergripande kostnader

Ovanåker tillstyrker den nya delmodellen.

Beslutsunderlag

Besvarande av remiss: Kostnadsutjämning Lite mer lika (SOU 2018:74)

Lite mer lika - Översyn av kostnadsutjämningen för kommuner och landsting (SOU 2018:74)

Yttrande - Lite mer lika: SOU 2018:74 – Ovanåker

Tjänstskrivelse 2019-04-24, Kristoffer Baas

Kommunstyrelsen 2019-04-09, § 92

Skickas till

För kännedom: Ekonomiavdelningen och Finansdepartementet

§ 56

Dnr 2019/00395

Tertialuppföljning 2019 - Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen godkänner den redovisade tertialuppföljningen för kommunstyrelsen och dess förvaltning samt för tekniska nämnden för perioden jan – mars 2019.

Ärendet

I bifogade handlingar framgår kommunstyrelsens/kommunstyrelseförvaltningens och samhällsbyggnadsförvaltningen bedömda måluppfyllnad, ekonomiskt utfall och ekonomisk prognos för helåret. Då tekniska nämnden lades ned f o m 2019-04-01 ingår årets tre första månader för tekniska nämnden i denna uppföljning. Arbetet med att slå samman de två förvaltningarna rent systemtekniskt återstår.

Måluppfyllnaden bedöms vara god och det prognosticerade ekonomiska utfallet för de samlade förvaltningarna positivt, ca 283 tkr. Med en nettoomslutning på ca 136 mnkr får utfallet anses ligga inom felmarginalen. Det finns ett antal positiva och negativa förhållanden som tar ut varandra. För analysen i sig hänvisas till bilagorna.

Konsekvensbeskrivning barn och unga

Uppföljningen visar på hur väl vi uppnår målsättningarna och därmed kan konsekvenser uppstå. Här hänvisas till handlingarna.

Konsekvensbeskrivning jämställdhet

Uppföljningen visar på hur väl vi uppnår målsättningarna och därmed kan konsekvenser uppstå. Här hänvisas till handlingarna.

Konsekvensbeskrivning hållbarhet

Uppföljningen visar på hur väl vi uppnår målsättningarna och därmed kan konsekvenser uppstå. Här hänvisas till handlingarna.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslutsunderlag

Tertialuppföljning 2019 sammanställning kommunstyrelseförvaltningen

Tertialuppföljning 2019 sammanställning samhällsbyggnadsförvaltningen

Tertialuppföljning 2019 ks avd

Tertialuppföljning 2019 tn avd

Skickas till

För handläggning: Kommunstyrelsen

För kännedom: Ekonomiavdelningen och avdelningschefer inom kommunstyrelseförvaltningen och fd. samhällsbyggnadsförvaltningen

§ 57

Dnr 2019/00400

Borgensförbindelse, regressavtal och avtal om medlemmarnas ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Att Ovanåkers kommun bekräftar att ingången borgensförbindelse av den 27 oktober 2000 ("Borgensförbindelsen"), vari Ovanåkers kommun åtagit sig solidariskt borgensansvar såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s (publ) ("Kommuninvest") förpliktelser, alljämt gäller samt att Kommuninvest äger företräda Ovanåkers kommun genom att företa samtliga nödvändiga åtgärder för ingående och vidmakthållande av borgen enligt Borgensförbindelsen i förhållande till Kommuninvests nuvarande och blivande borgenärer.
2. Att Ovanåkers kommun bekräftar att regressavtalet undertecknat av Ovanåkers kommun den 26 september 2011, vari det inbördes ansvaret mellan Kommuninvests medlemmar regleras för det fall Kommuninvests borgenärer skulle framställa anspråk gentemot någon eller några av medlemmarna enligt Borgensförbindelsen, alljämt gäller.
3. Att Ovanåkers kommun bekräftar att garantiavtalet undertecknat av Ovanåkers kommun den 26 september 2011, vari Ovanåkers kommuns ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat regleras, alljämt gäller.
4. Att utse Håkan Englund och Christer Engström att för kommunens räkning underteckna alla handlingar med anledning av detta beslut.

Sammanfattning av ärendet

Ett borgensåtagande är enligt lag giltigt i tio år från den dag då åtagandet ingicks, alternativt från den dag då borgensåtagandet bekräftats genom beslut av fullmäktige. Den 31 maj 2010 beslutade fullmäktige att bekräfta borgensförbindelsen med Kommuninvest som utfärdades 27 oktober 2000. Giltighetstiden för borgensåtagandet kommer således inom kort att löpa ut och Ovanåkers kommun behöver fatta ett nytt beslut i fullmäktige som bekräftar att borgensförbindelsen alljämt är gällande. Kommunen behöver även fatta beslut om ett bekräftande av Regressavtalet och Garantiavtalet

Kommunstyrelsens arbetsutskott

som även dessa snart löper ut, för att underlätta hanteringen tillämpas ett gemensamt förfarande för samtliga bekräftelser.

Ärendet

Föreningens upplånings- och utlåningsverksamhet bedrivs i det av Föreningen helägda dotterbolaget Kommuninvest i Sverige AB (publ) ("Kommuninvest"). För att Kommuninvest i sin upplåning ska få bästa möjliga kreditvillkor på lånemarknaden återfinns i Föreningens stadgar som villkor för medlemskap, att samtliga medlemmar enligt separat tecknad borgensförbindelse ska ansvara solidariskt såsom för egen skuld för Kommuninvests samtliga förpliktelser. Samtliga medlemmar har tecknat borgensförbindelse. Ovanåkers kommun utfärdade sin borgensförbindelse den 27 oktober 2000 och har bekräftat densamma genom beslut av fullmäktige den 31 maj 2010. Samtliga kommunala borgensförbindelser förvaras hos Kommuninvest. Vid Kommuninvests upptagande av lån på lånemarknaden presenteras borgensförbindelserna för långgivaren. I den praktiska hanteringen vid företeende av borgensförbindelser i samband med Kommuninvests upplåning företräder således Kommuninvest medlemmarna gentemot långgivarna. Ett borgensåtagande är enligt lag endast giltigt i tio år från den dag då åtagandet ingicks, alternativt från den dag då borgensåtagandet bekräftats genom beslut av fullmäktige. Giltighetstiden för Ovanåkers kommuns borgensåtagande kommer således inom kort att löpa ut. Med hänsyn till att borgensförbindelsen utgör ett av villkoren för medlemskap i Föreningen och den betydelse borgensförbindelserna har för Kommuninvests verksamhet är det av mycket stor vikt att Ovanåkers kommun innan borgensförbindelsens giltighetstid löper ut på nytt fattar ett beslut i fullmäktige, på det sätt som anges nedan, som bekräftar att borgensförbindelsen alltså är gällande, samt därefter undertecknar en separat sådan bekräftelse av borgensförbindelsen. När detta har skett har borgensåtagandet förlängts ytterligare en tioårsperiod.

Samtliga medlemmar har, utöver borgensförbindelsen, tecknat ett separat regressavtal ("Regressavtalet") med Kommuninvest samt ett avtal om medlemmarnas ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat ("Garantiavtalet"). Även dessa avtal är av avgörande betydelse för medlemskap i Föreningen samt av stor vikt för Kommuninvests verksamhet. Ovanåkers kommun undertecknade Regressavtalet den 26 september 2011 och Garantiavtalet den 26 september 2011. Även dessa avtal riskerar att bli ogiltiga efter tio år och måste därför, inom denna tid, bekräftas i enlighet med vad som ovan angivits för borgensförbindelsen. För att underlätta för medlemmarna har beslutats att tillämpa ett gemensamt förfarande för samtliga bekräftelser och att Regressavtalet och Garantiavtalet således ska bekräftas i samband med borgensförbindelsen. På så sätt måste endast en

Kommunstyrelsens arbetsutskott

bekräftelse göras, som omfattar såväl borgensförbindelsen som avtalen ("Bekräftelsen").

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Magnus Haraldsson, 2019-05-07

Skickas till

För handläggning: Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

För kännedom: Kommuninvest

§ 58

Dnr 2019/00404

Granskning av bokslut och årsredovisning för 2018

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

1. Årsredovisningen ger i allt väsentligt en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.
2. Användningen av tidigare avsatta medel för flyktingsituationen i balanskravsresultatet följer tidigare beslutad hantering. I övrigt har medlen för flyktingsituationen hanterats enligt RKR:s yttrande.
3. När nya effektmål, i kommunens målstyrning, sätts så finns nu möjligheten att förtydliga målen med måttal, vilket lyfter fram vikten av målens mätbarhet.

Sammanfattning av ärendet

Kpmg har av Ovanåkers kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2018. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018. Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL 1 bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen. Kpmgs uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

Kommunens revisorer önskar att kommunstyrelsen lämnar ett yttrande med redovisning av åtgärder baserat på de synpunkter som lämnats i rapporten senast 2019-07-29.

Ärendet

Räkenskaperna och årsredovisningen

De väsentligaste slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- Kommunen redovisar ett negativt resultat för år 2018 med -16,5 mkr och för koncernen -8,7 mkr, se avsnitt 3.7.
- Kommunens balanskravsresultat för 2018 uppgår till 2;6 mkr efter justeringar. Något ingående underskott från tidigare år finns ej att beakta. I balanskravsutredningen ingår en post som enligt regelverket

Kommunstyrelsens arbetsutskott

inte ska påverka balanskravsutredningen. Om den posten redovisats korrekt hade balanskravsresultatet varit negativt.

- Den negativa budgetavvikelsen om -21 mkr förklaras framförallt av negativa avvikelser inom driftsredovisningen med -10,5 mkr och tillkommande pensionskostnader med -17,3 mkr. Ett förbättrat finansnetto påverkar utfallet med 6,3 mkr.
- Inom driftredovisningen redovisas negativa avvikelser mot budget med totalt -10,5 mkr. Socialnämnden redovisar den största avvikelsen med -11 mkr, Tekniska nämnden med -3,0 mkr. Kommunstyrelsen redovisar en positiv avvikelse mot budget med 2,8 mkr.

Vi bedömer, beaktat ovan, att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Årsredovisningen

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed. Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av KRL, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse.

Bedömning: Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed. Vi bedömer i stort att den information som lämnas i förvaltningsberättelsen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

Redovisningsprinciper

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen skett enligt Kommunal redovisningslag och i enlighet med rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. I vår granskning har vi stickprovvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med ekonomichefen samt översiktlig avstämning av kommunens årsredovisning mot RKR:s gällande rekommendationer.

Bedömning: Vår bedömning utifrån väsentlighetsprincipen är att kommunen i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Balanskrav

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisas i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information⁴ om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i KRL och KL. I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi. Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet enligt KL i förvaltningsberättelsen. Kommunens resultat för året uppgår till -16,5 mkr. Vid avstämning av balanskravet avgår årets realisationsvinster med -0,7 mkr från årets resultat i enlighet med gällande principer. Även i år sker ianspråktagande av reservering för flyktingsituationen med 6,5 mkr. Utöver dessa justeringar finns i år även en justeringspost för pensionskostnader med 13,4 mkr med hänvisning till synnerliga skäl. Justerat resultat enligt balanskravet uppgår därmed till 2,6 mkr.

Bedömning: I likhet med föregående år vill vi påpeka att enligt förtydliganden från RKR ska inte justering för avsättning för flyktingsituationen ingå i balanskravsjusteringar. Reservering för flyktingsituationen bör betraktas som ett resultat som ska hanteras inom driftredovisning och budgetering, men ska inte påverka balanskravsresultatet. Om man beaktat detta hade balanskravsresultatet varit negativt för 2018.

Finansiella mål

I den av fullmäktige fastställda Mål och budget för år 2018-20205 finns fyra finansiella mål inom tre områden.

Kommentar om finansiella mål: Ett av de finansiella målen har inte uppnåtts under året vilket innebär att de finansiella målen för 2018 i sin helhet inte har uppnåtts.

Verksamhetsmål

Lagstiftaren ställer krav på att mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv skall upprättas. Dessa mål skall följas upp och kommenteras i samband med upprättandet av årsredovisning och delårsrapport. Kommunen införde under 2016 en ny

Kommunstyrelsens arbetsutskott

modell med koncernövergripande styrkort enligt en modell med fyra perspektiv.

- Trygghet och lärande
- Hållbar och ansvarsfull resursanvändning
- Folkhälsa och demokrati
- Arbete och tillväxt

Totalt finns 15 effektmål kopplat till de fyra perspektiven på koncernövergripande nivå och dessa har följts upp under perioden. Åtta av målen har uppfyllts, fem har delvis uppfyllts och två av målen har inte uppfyllts.

Kommentar om verksamhetsmål: Vissa av effektmålen är inte utformade på ett sätt som gör det möjligt att tydligt mäta om målen uppnås eller inte. I vissa fall anges att ett utfall ska öka eller minska men det anges inte något värde. I förvaltningsberättelsen har kommunen sammanställt utfallet av, och gjort bedömning av måluppfyllelsen. I ett separat avsnitt i årsredovisningen redogör kommunen för respektive effektmåls resultatuppfyllelse.

Beslutsunderlag

Granskning av bokslut och årsredovisning för 2018

Tjänsteskrivelse Magnus Haraldsson, 2019-05-14

Skickas till

För handläggning: Kommunstyrelsen

För kännedom: Ekonomikontoret, Revisionen och Johan Malm

§ 59

Dnr 2018/00420

Revidering av lokala ordningsföreskrifter

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar föreslagen revidering av de lokala ordningsföreskrifterna

Ärendet

I nuvarande ordningsföreskrifter, antagna av fullmäktige att gälla från och med 1 april 2012, skulle vissa förtydlianden behöva göras. För att få en bättre bild om vad som gäller för ordning och säkerhet på offentlig plats behövs en revidering av de lokala ordningsföreskrifterna. Kommunerna har i lagen getts rätt att meddela lokala regler som innehåller ytterligare bestämmelser anpassade efter lokala förhållanden.

Kommunen har fått frågor om bland annat vad som gäller för hundar, katter och hästar. Miljö- och byggnämnden har 2018-04-05 yrkat att de lokala ordningsföreskrifterna ska revideras till att innehålla bestämmelser angående hästspilling. I samband med detta bör också lite annat revideras som t.ex. begreppet tätort till tätbebyggt område för en indelning mer passande Ovanåkers kommun.

Förslag på revideringen var uppe i kommunstyrelsen under hösten 2018 och återremitterades då för kompletteringar.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Mikael Bomark, 2019-05-03

Förslag på Lokala ordningsföreskrifter

§ 60

Dnr 2019/00500

Avfallsplan 2020

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. att ta fram en avfallsplan med fokus på avfallsförebyggande åtgärder och en hållbar avfallshantering
2. att godkänna föreslagna representanter för den regionala avfallsplanegruppen samt samordnare för lokal avfallsplanegrupp
3. att ge i uppdrag till kommunens förvaltningar och bolag att utse representanter till den lokala arbetsgruppen.

Sammanfattning av ärendet

Alla kommuner i Sverige ska enligt 15 kap Miljöbalken ta fram en plan för avfallsförebyggande och hållbar avfallshantering. Planen utgör tillsammans med kommunens lokala föreskrifter om avfallshantering kommunens renhållningsordning. Plan och föreskrifter ska fastställas av kommunfullmäktige.

Nuvarande avfallsplan för Ovanåkers kommun gäller för perioden 2014-2020 och en ny plan behöver tas fram för perioden 2021-2025. Samtliga kommuner i länet står inför ett arbete med att ta fram nya avfallsplaner.

Kommunernas arbete med avfallsplaner föreslås synkroniseras med framtagande av nya regionala miljömål som Länsstyrelsen ansvarar för. Samverkan kan skapa större genomslagskraft och bättre möjligheter för resurskrävande insatser. Dessutom kommer fler externa aktörer involveras; Region Gävleborg, Högskolan i Gävle, samt företag och verksamheter som berörs av planarbetet.

Ärendet

Kommunens avfallsplan gäller fram till år 2020 och en ny plan behöver tas fram för perioden 2021-2025. Planen föreslås tas fram i samarbete med länets övriga kommuner.

Arbete för en hållbar avfallshantering samt ett nytt fokus på avfallsförebyggande arbete bidrar till att klimat- och miljömål uppfylls. Det medför också på sikt minskade kostnader för kommunen och dess verksamheter.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Avfallsplanens innehåll

Naturvårdsverket har tagit fram nya föreskrifter och vägledning om kommunala avfallsplaner för förebyggande och hantering av avfall (NFS 2017:2). De viktigaste förändringarna är följande;

- Ökat fokus på avfallsförebyggande mål och åtgärder
- Kommunerna ges ökat ansvar att i egen verksamhet säkerställa källsortering och hållbar avfallshantering – agera som föredöme. Alla kommunala verksamheter berörs men områden som IT, upphandling, kontor, kost, skola, äldreboende och flerfamiljshus är exempel på områden som med säkerhet påverkas.
- Arbetet ska genomföras med fokus att avfallsförebyggande och hållbar avfallshantering verkligen utvecklas under planperioden. Det innebär att samverka inom kommunen och med andra kommuner och aktörer är viktigt och att organisation och ansvar måste ges hög prioritet, såväl vid framtagande som genomförande. Planen måste vidare få den förankring och den status som krävs för att kunna ligga till grund för kommunens budget och verksamhetsplaneringsarbete.

Planen ska som tidigare även redovisa hur utvecklingen av hushållsavfallet ska ske med behov av infrastruktur i region/kommun. I den nya förordningen har Regeringen beslutat att fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper ska införas i alla hushåll senast 2025, med ett mål om utbyggnad till 60 procent nivå år 2021 (då även krav på insamlingsystem för matavfall inträder). Detta innebär en stor förändring som berör alla hushåll och kommuner.

Planen ska även innehålla mål och åtgärder gällande nedskräpning, vilket är ett område som alltmer är i fokus, inte minst genom att minska plastens inverkan på miljön.

Organisation för framtagande

Planerad organisation för genomförande är bildande av en regional avfallsplanegrupp som styr och koordinerar arbetet i länet och lokala avfallsplanegrupper i varje kommun som leds av en kontaktperson. I övrigt avses befintliga nätverksstrukturer användas i syfte att minimera bildande av nya nätverk.

Den regionala avfallsplanegruppen föreslås innefatta en representant vardera för avfallsorganisationer och kommun, samt en representant för Länsstyrelsen och eventuellt Region Gävleborg.

Den lokala avfallsplanegruppen föreslås vara organiserad utifrån lokala förutsättningar med bred förankring i kommunkoncernen. Samtliga

Kommunstyrelsens arbetsutskott

förvaltningar, bolag och kommunförbund bör vara delaktiga i arbetet med att ta fram en ny avfallsplan. Två tjänstemän föreslås leda den lokala gruppen med representation från avfallsorganisation samt kommun (förvaltningar och bolag). De ledande tjänstemännen bör företräda kommunen i den regionala avfallsplanegruppen. Den politiska förankringen måste hanteras lokalt i varje kommun, men det är till fördel om det utses representanter som får tillgång till information och inbjudan till seminarier och som vid behov kan kallas in vid lokala avfallsplanemöten.

Gästrikerådet eller av denna utsedd separat grupp och Hälsingerådet föreslås utgöra politisk referensgrupp med syfte att möjliggöra förankring och vägledning.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Arbetet med att ta fram en ny avfallsplan med strategier och åtgärder för att uppnå de uppsatta målen kommer att kräva insatser, både gällande ekonomi och också arbete. Planen måste få den förankring och status som krävs för att kunna ligga till grund för kommunens kommande budgetarbete och verksamhetsplaneringsarbete. Finansiering och budget behöver växa fram i arbetet med framtagandet av målen och medel behöver avsättas löpande i respektive berörd verksamhet.

Konsekvensbeskrivning barn och unga

Indirekt har arbete för ett hållbart Ovanåker stor betydelse för nästa generation.

Konsekvensbeskrivning hållbarhet

Den nya avfallsplanen bidrar till ett hållbart samhälle samt anknyter till kommunens miljömål.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Johanna Sjölund, 2019-05-06

Bilagor Avfallsplan 2020

Skickas till

För handläggning: Kommunstyrelsen

För kännedom: BORAB och Energi- och klimatrådgivaren

§ 61

Dnr 2019/00561

Återrapportering av översyn rörande reglementet för uppvaktning av anställda och förtroendevalda

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott har mottagit personalavdelningens åtterrapporering om översyn av reglementet för uppvaktning av anställda och förtroendevalda.

Sammanfattning av ärendet

Personalutskottet uppdrog till personalavdelningen att göra översyn av regelverket vid uppvaktning 25 år i tjänst (§ 15 Dnr 2018/00614).

Nuvarande reglemente antogs av kommunfullmäktige 2012-11-26 (§ 63) och översyn har nu skett. Några avgörande ändringar utifrån skatteverkets regler finns inte behov av att göra. Däremot har Inköp Gävleborg sagt att de inte längre är kommunerna behjälpliga att göra upphandlingar av klockor och smycken. Att göra detta i egen regi är ett omfattande arbete och volymerna i Ovanåkers kommun är inte av den omfattningen att det är möjligt att konkurrensutsätta eller att de faller under LOU med nuvarande formulering. För att kunna konkurrensutsätta måste valen styras till enskilt smycke eller klocka. Det innebär att alla som omfattas inte får någon möjlighet att välja. Valmöjligheten upplevs av den enskilde anställda positivt och generöst från arbetsgivarens sida. Utifrån detta föreslås enbart redaktionella ändringar.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Mona Persson, 2019-05-03

Skickas till

För kännedom: Aefab, Helsing Net Ovanåker AB, Personalavdelningen, nämndsekreterarna

§ 62

Dnr 2019/00361

Årsredovisning Inköp Gävleborg 2018

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beviljar Inköp Gävleborg och de enskilda förtroendevalda inom detta organ ansvarsfrihet för år 2018.

Beslutsgång

Bertil Eriksson (KD) och Mikael Jonsson (M) deltog inte vid handläggningen av ärendet på grund av jäv.

Ärendet

Kommunfullmäktige väljer vilka förtroendevalda som företräder kommunen i Inköp Gävleborg och är därför det organ som ska besluta om beviljande av ansvarsfrihet.

Beslutsunderlag

Årsredovisning Inköp Gävleborg 2018

Tjänsteskrivelse Kristoffer Baas, 2019-05-09

Skickas till

För handläggning: Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige

För kännedom: Inköp Gävleborg

§ 63

Dnr 2019/00396

Årsredovisning Kommunalförbundet Hälsingland 2018

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beviljar Kommunalförbundet Hälsingland förtroendevalda inom detta organ ansvarsfrihet för år 2018.

Beslutsgång

Håkan Englund (S) och Hans Jonsson (C) deltog inte vid handläggningen av ärendet på grund av jäv.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2018

Tjänsteskrivelse Kristoffer Baas 2019-05-09

Skickas till

För handläggning: Kommunstyrelsen, kommunfullmäktige

För kännedom: Kommunalförbundet Hälsingland

§ 64

Dnr 2019/00568

Tertialuppföljning 2019 Ovanåkers kommun

Ärendet

Ekonomichef Magnus Haraldsson presenterade resultatet för perioden januari-april.